

LA JURISDICCIO ECLESIASTICA COM A MECANISME IDENTITARI DEL CLERGAT.

Sergi Rexach Camps
Universitat de Lleida

INTRODUCCIO

A l'edat mitjana administració de justícia és un mecanisme de dominació en mans de molt poques persones, sempre vinculada als més poderosos. En aquest escenari l'Església, i els seus membres, es proveeixen d'una jurisdicció pròpia, l'eclesiàstica, amb una legislació, tribunals, procediments i càrrecs propis, independent respecte de l'òrbita secular, i que acabà esdevenint un dels principals mecanismes identitaris dels homes i dones de Déu.

Font: www.monestirs.cat

EL PROCÉS CRIMINAL

Els casos criminals eren jutjats seguint el procediment per directe, és a dir, sobre els allò que s'havia al·legat i demostrar al judici.

A partir del IV Concili Laterà (1215), per arribar a la veritat d'un cas criminal, s'actuava seguint el sistema inquisitiu, és a dir, la detecció i persecució del delictes recau en les autoritats judicials, en aquest cas els bisbes i els seus oficials.

Les fases del procés:

- Obertura de la causa: podia ser d'ofici (*ex officio*) o per denúncia privada (*promovens inquisitionem*).
- Fase d'ofensa: la inquisició, moment en què l'autoritat judicial ha de provar el delictes a través de proves i testimonis. És una fase secreta.
- Fase de defensa: notificació dels càrrecs a l'acusat, qui tenia possibilitat de defensa.
- Sentència.

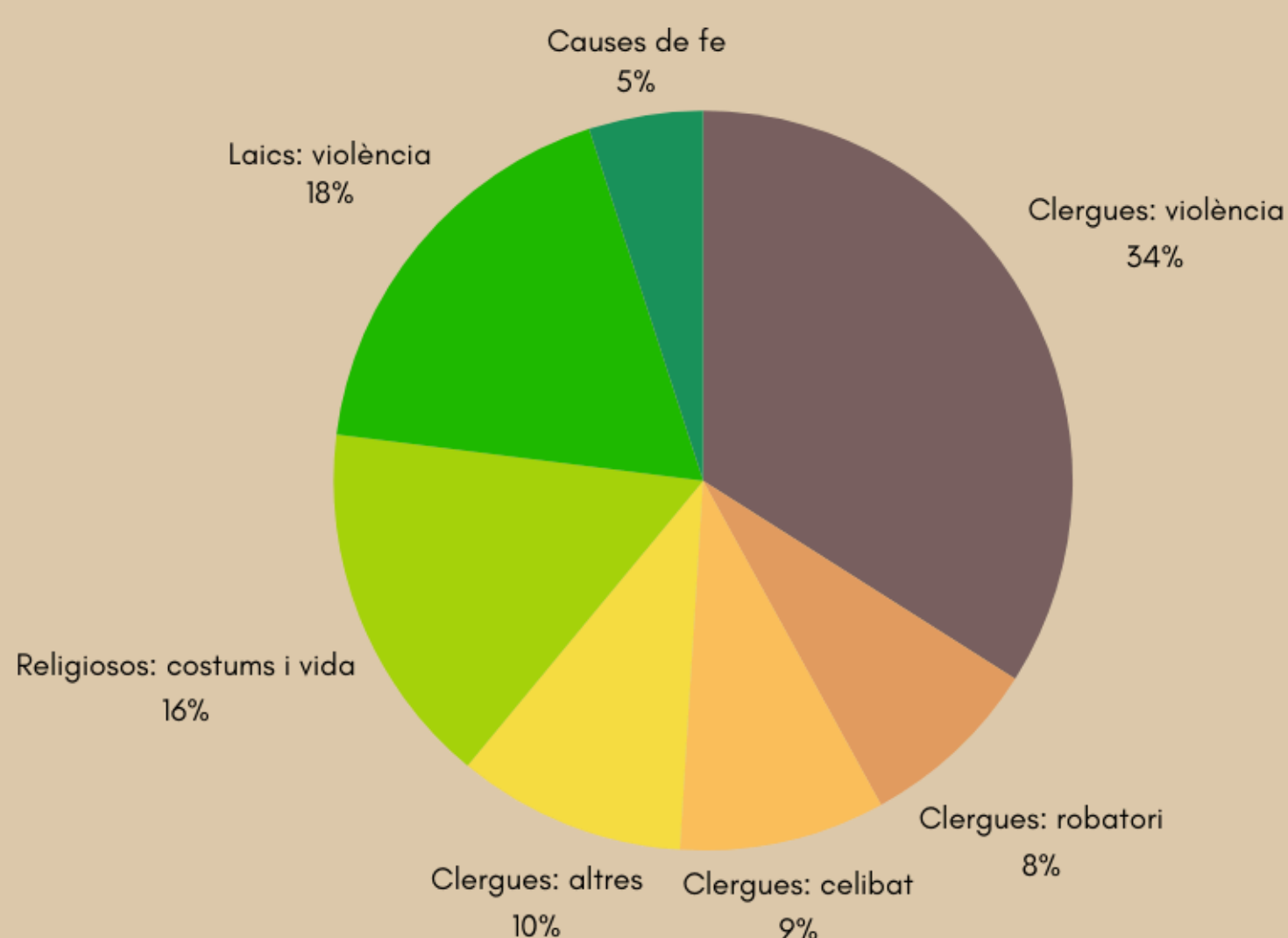
ELS HOMES I DONES DE DÉU I EL FUR ECLESIASTIC.

La gènesi de la jurisdicció eclesiàstica rau en el privilegi d'estar sotmès al fur eclesiàstic, és a dir, un membre del clergat només podia ser jutjat per un tribunal eclesiàstic i regit per un dret propi, el dret canònic.

Aquest privilegi, que en bona part ha perdurat fins als nostres dies, té l'origen a l'Edicte de Milà (313) i, posteriorment, ratificat a l'Edicte de Tessalònica (380):

Els clergues no han de ser acusats sinó només davant dels bisbes.

Causas Criminales al bisbat de Girona (segles XIII-XV).

LA PRESÓ

En el moment de la sentència, si aquesta era condemnatòria, s'ha de tenir present el fur eclesiàstic, donant lloc a penes diferents per un mateix delictes entre la justícia eclesiàstica i la secular.

Així doncs, en una condemna per assassinat o qualsevol altre delictes de pena capital, l'Església optà per l'ús de la presó com un mecanisme punitiu, fet que en l'àmbit secular només succeïa en delictes menors.

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS

LUSSET, Élisabeth. *Crime, châtement et grâce dans les monastères au Moyen Âge (XII-XV siècle)*. Turnhout: Brepols, 2017.

REXACH, Sergi. *Els monjos del monestir de Sant Miquel de Cruilles i la justícia: crònica d'un assassinat fallit (1353)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2022.

Crimis: 1353, monestir de Cruilles. Qui vol matar al prior?

